आपण मिळून भारताला ओळखूया.

अनेक भाषा, भावना एक

भारत हा बहुभाषिक देश आहे. इथल्या वेगवेगळ्या प्रदेशात वेगवेगळ्या भाषा बोलल्या जातात. एका राज्यातून दुसर् या राज्यात गेल्यामुळे दैनंदिन कामांमध्ये कधीकधी भाषेच्या अडचणी येतात. ज्यामुळे दळणवळण विस्कळीत होते. या बाबी लक्षात घेऊन नॅशनल कौन्सिल ऑफ एज्युकेशनल रिसर्च अँड ट्रेनिंग (एनसीईआरटी) त्यांनी भारतीय भाषांमध्ये अशी सुमारे 100 वाक्ये तयार केली आहेत जी भाषांमध्ये संवाद साधण्यास मदत करतील आणि भारताला संपूर्णपणे जाणून घेण्यास मदत करतील.

भाषा

1. तुमच्या प्रदेशातील प्रमुख भाषा कोणती आहे?
2. तुमच्या राज्यात कोणत्या भाषा बोलल्या जातात?

आपल्या राज्याची अधिकृत भाषा कोणती आहे??

3. तुमच्या राज्याची अधिकृत भाषा कोणती आहे?

4. तुमच्या राज्य भाषेच्या वर्णमालेतील अक्षरांची संख्या किती आहे?

राज्य

6. तुमच्या राज्याच्या सीमावर्ती भागात कोणती राज्ये आहेत?
7. तुमच्या राज्याची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?
8. तुमच्या राज्याच्या विधानसभेत किती जागा आहेत?
9. तुमच्या राज्याचे मुख्यमंत्री आणि राज्यपाल कोण आहेत?
10. तुमच्या राज्याचे उच्च न्यायालय कोठे आहे?
11. तुमच्या राज्यात किती जिल्हे आहेत?

निसर्गरम्य ठिकाणे

13. ठीक आहे, तर मला तुमच्या परिसरातील निसर्गरम्य ठिकाणांबद्दल सांगा.
14. या भागाला कोणता मुख्य राष्ट्रीय महामार्ग जोडतो हे तुम्ही सांगू शकाल?
15. आपण एकाच दिवसात सर्व निसर्गरम्य ठिकाणांना भेट देऊ शकतो का?

शैक्षणिक संस्था

16. मला शहर/नगरातील शैक्षणिक संस्थांबद्दल जाणून घ्यायचे आहे.
17. तुम्ही मला प्रस्थापित आणि माहित असलेल्या शैक्षणिक संस्थेबद्दल सांगू शकता का?
18. उच्च शिक्षणासाठी कोणत्या संस्था आहेत?
19. तंत्रशिक्षण देणाऱ्या संस्थांबद्दलही मला काही सांगा.
20. मला प्राथमिक शाळेला भेट द्यायची आहे! कृपया सांगा मी कोणत्या शाळेत आणि कसे जावे?

बाजार

21. तुमच्या भागातील सर्वात जुनी बाजारपेठ कोणती आणि कुठे आहे?
22. त्या मार्केटमध्ये सहज कसे पोहोचायचे, कृपया काही माहिती द्या.
23. तुमच्या क्षेत्रातील सर्वात जुन्या बाजारपेठेचे मुख्य आकर्षण काय आहे?

सण

24. कृपया मला या ठिकाणच्या सणांबद्दल काही सांगा.
25. तुम्ही लवकरच सण साजरा करणार आहात का?
26. तुमच्या राज्यातील प्रमुख सण कोणते आहेत?

27. तुमच्या राज्यात कोणते प्रमुख सण साजरे केले जातात?
28. तुमच्या राज्यात कोणते मोठे मेळे आयोजित केले जातात?

पाककृती

29. मला स्थानिक पदार्थांचा आस्वाद घ्यायचा आहे कृपया मला काही रेस्टॉरंट सांगा जिथे मी जेवणाचा आनंद घेऊ शकेन.

30. तुमच्या शहरात कोणते खास खाद्यपदार्थ प्रसिद्ध आहेत? इथल्या पदार्थाची खासियत काय आहे?
31. तुमच्या शहरात गोड किंवा खारट पदार्थ/स्नॅक्सची खास तयारी आहे का?
32. तुमच्या शहरात अन्न आणि स्नॅक्ससाठी काही खास पाककृती आहेत का?
33. सणांमध्ये खाद्यपदार्थांची विशेष तयारी असते का?
34. फक्त तुमच्या शहरात काही खास खाद्यपदार्थ तयार केले जातात का?
35. तुमच्या राज्याचे आणि प्रदेशाचे पारंपारिक अन्न काय आहे?
36. सणांसाठी कोणते विशेष पदार्थ तयार केले जातात?
37. कोणती खास मिठाई घरी बनवली जाते?
38. घरातील सामान्य दैनिक मेनू काय आहे?

नैसर्गिक संसाधने

39. मला तुमच्या भागातील पाण्याचे नैसर्गिक स्रोत जसे की नद्या, कालवे इत्यादींबद्दल सांगा.

डोंगराळ प्रदेश

40. तेथे काही डोंगराळ भाग आहे का? या भागातील पर्वतराजीचे नाव काय आहे?
41. तुमच्या क्षेत्रातील कोणत्याही खास ठिकाणाबद्दल आम्हाला सांगा जे पाहणे/माहित असणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

हंगाम

42. येथे हवामान सहसा कसे असते?
43. तुमच्या शहराला भेट देण्यासाठी कोणता हंगाम सर्वोत्तम असेल?

पीक

44. येथील मुख्य पीक कोणते आहे?
45. आजकाल शेतात कोणते पीक घेतले जाते?

गाणे, संगीत, नृत्य करणे, कला, संस्कृती, कला प्रकार

46. तुमच्या शहरात कोणत्या हस्तकला प्रसिद्ध आहेत?
47. तुमच्या शहरात कोणत्या लोककला प्रसिद्ध आहेत?
48. मला तुमच्या शहरातील प्रसिद्ध हस्तकला आणि हस्तकला वस्तू खरेदी करायच्या आहेत. तुम्ही मलाच योग्य जागा सुचवू शकता का?
49. तुमच्या शहराचे लोकनृत्य स्वतःच्या डोळ्यांनी पाहण्याची मला खूप दिवसांपासून इच्छा होती. मी त्यांना कुठे पाहू शकतो?
50. मला तुमच्या शहराच्या लोकगीताच्या कार्यक्रमात सहभागी व्हायचे आहे. ते कुठे साजरे होतात?
51. तुमच्या शहरात कोणते लोकनृत्य प्रचलित आहे?
52. तुम्हाला कोणते नृत्ये करायला आवडते?
५३. तुम्ही नृत्ये कोणाकडून/कोठे/केव्हा शिकलात?
54. तुमच्या शहरात कोणती नृत्ये लोकप्रिय आहेत?
55. जर मला नृत्य शिकायचे असेल तर मी तुमच्या शहरात कुठे शिकू शकतो?
56. तुमच्या शहरातील नृत्य क्षेत्रातील प्रसिद्ध व्यक्ती कोण आहेत?
57. तुमच्या शहरात कोणती वाद्ये वाजवली आणि बनवली जातात?
58. तुमच्या शहरात वाद्य वाजवायला कुठे शिकवले जाते?
59. तुमच्या शहरातील घरांमध्ये सण, लग्न इत्यादी प्रसंगी कोणती गाणी गायली जातात?
60. तुमच्या शहरात खेळताना मुले कोणती खेळ गाणी गातात?
61. तुमच्या शहरात लोक पारंपरिक कोणती पेंटिंग करतात?
62. तुमच्या शहरात पारंपारिक कलांचा समावेश आहे का? मी तिथे कसे जाऊ?
63. तुमच्या शहरात कुठली जत्रा आयोजित केली जाते का? कुठे? कधी?
64. मी जत्रेच्या ठिकाणी कसे पोहोचू शकतो?
65. तुमच्या शहरातील जत्रेची खासियत ,वेगळेपण काय आहे?
66. तुमच्या शहरातील जत्रेत कोणते लोककलाकार येतात?
67. तुमच्या शहरात कोणते सण साजरे केले जातात? ते कसे साजरे केले जातात?
68. तुमच्या शहरात लोक मनोरंजनासाठी काय करतात? तुम्ही कुठे जाता?/तुमच्या शहरात मनोरंजनाची कोणती साधने उपलब्ध आहेत?
69. तुमच्या शहरात कोणते पारंपरिक खाद्यपदार्थ/डिश
प्रसिद्ध आहेत? ते कसे बनवायचे ते तुम्हाला माहिती आहे का? मला ते पदार्थ वापरायचे असतील तर मी कुठे जाऊ?
70. मला तुमच्या शहरातील पाककृती आवडतात. मी त्यांना बनवायला कोठे शिकू शकतो?
71. तुमच्या शहरात कोणत्या भाषा बोलल्या जातात?
72. तुमच्या शहरातील या राज्याची अधिकृत भाषा किंवा भाषा कोणती आहे?
73. तुमच्या शहरात सिनेमा हॉल आहेत का?
74. तुम्ही तुमच्या शहरात चित्रपट पाहण्यासाठी कोणत्या ठिकाणी जाऊ शकता? तिकडे कसे पोहचता येईल?
75. तुमच्या शहरात रंगभूमीवर नाटकांचे खेळ होतात का ? कुठे? कधी? तिथे कसे पोहोचायचे?
76. तुमच्या शहरात कोणती पारंपारिक खेळणी बनवली जातात? ती कुठून खरेदी करता येतात?
77. येथे लोक कोणते व्यवसाय/काम करतात?
78. तुमच्या शहरात पाहण्यासारखी ठिकाणे कोणती आहेत? ती का प्रसिद्ध आहेत? त्यांच्या खास गोष्टी काय आहेत?
79. तुमच्या ठिकाणी कोणत्या शैक्षणिक संस्था प्रसिद्ध आहेत?
80. तुमच्या शहरात वाहतुकीची कोणती साधने उपलब्ध आहेत?
81. तुमच्या शहरातील कायदा व सुव्यवस्था कशी आहे?
82. तुमच्या शहरातील कोणती बाजारपेठ सर्वात प्रसिद्ध आहे? कोणत्या बाजारपेठा कशासाठी प्रसिद्ध आहेत?

पोशाख

83. तुमच्या शहरातील वेगवेगळ्या पोशाखांबद्दल तुम्ही आम्हाला काही सांगू शकाल का?
84. तुमच्या शहरात कोणत्या प्रकारचे कपडे घातले जातात?
85. तुमच्या शहरातील वेगवेगळ्या पोशाखांमागील कथा तुम्ही आम्हाला सांगू शकाल का?
86. तुमच्या शहरातील पोशाखांमध्ये कोणत्या प्रकारचे रंग आणि डिझाईन्सचे प्राबल्य आहे?
87. तुमच्या शहरातील विशेष सणांसाठी कोणते पोशाख परिधान केले जातात?
88. तुमच्या राज्याचा पारंपरिक पोशाख कोणता आहे? हिवाळ्यात लोक कोणते कपडे घालतात? उन्हाळ्यात तुम्ही कोणते कपडे घालता?

व्यक्तिमत्त्वे/ युद्ध नायक

89. मला तुमच्या शहरातील स्थानिक स्वातंत्र्यसैनिकाबद्दल जाणून घ्यायचे आहे! तुमच्या शहरातील स्वातंत्र्यसैनिक कोण आहेत ते सांगू शकाल का? आणि त्यांच्याशी संबंधित कथा काय आहेत?
90. तुमच्या शहरातील स्वातंत्र्यसैनिकांच्या कल्पना आणि योगदानाबद्दल अधिक माहिती मिळवण्यासाठी कोणते स्थानिक स्रोत उपयुक्त ठरू शकतात?
91. तुमच्या राज्यातील भारतीय स्वातंत्र्य लढ्याशी संबंधित महत्त्वाची ठिकाणे कोणती आहेत?
92. तुमच्या राज्यातील प्रमुख स्वातंत्र्यसैनिक कोण आहेत?
93. तुमच्या राज्यातील प्रमुख व्यक्ती कोण आहेत?
94. तुमच्या राज्यातील शौर्य पुरस्काराने सन्मानित झालेल्या व्यक्तींची नावे सांगा?

खेळ

95. तुमच्या शहरात कोणते खेळ खूप लोकप्रिय आहेत?
96. तुमच्या शहरात कोणत्याही विशिष्ट खेळाचा महत्त्वाचा इतिहास आहे का?
97. शहरात कोणत्या प्रकारचे खेळ प्रामुख्याने दाखवले जातात?
98. तुमच्या शहरात किती क्रीडा संकुल आणि स्टेडियम आहेत?
99. तुमच्या शहरात काही विशेष क्रीडा स्पर्धा किंवा स्पर्धा आहेत का?
100. तुमच्या शहरातील कोणत्याही खेळाडूने राष्ट्रीय किंवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील कोणत्याही महत्त्वाच्या स्पर्धेत भाग घेतला आहे का?
101. तुमच्या शहरातील स्पोर्ट्स क्लब आणि संघांची नावे काय आहेत आणि त्यांच्या प्रमुख कामगिरी काय आहेत?

लोकगीत आणि लोककथा

103. तुमच्या शहरात कोणती लोकगीते आणि लोककथा प्रसिद्ध आहेत?
104. तुमच्या शहरातील मुख्य लोकगीतांची नावे सांगाल का?
105. तुमच्या शहराची लोकगीते आणि लोककथांची पुस्तके कुठे उपलब्ध आहेत?

व्यवसाय

106. साधारणपणे, येथील लोक उपजीविकेसाठी कोणत्या प्रकारचे व्यवसाय/उद्योगांवर अवलंबून असतात?
107. इथे कोणत्या प्रकारचे कारखाने मुबलक प्रमाणात असतील?

पर्यावरण

108. तुमच्या राज्यात कोणती ऊर्जा संबंधित संसाधने वापरली जातात?
109. तुमच्या राज्यात पर्यायी ऊर्जेचे स्रोत कोणते आहेत?
110. तुमच्या राज्यात कचरा विल्हेवाट लावण्यासाठी कोणत्या पद्धती वापरल्या जातात?
111. तुमच्या राज्यात कचऱ्याचा पुनर्वापर केला जातो का?
112. पॉलिथिन आणि प्लास्टिकचा अनावश्यक वापर थांबवण्यासाठी तुमच्या राज्यात कोणती यंत्रणा आहे?